

Tola Mankiewiczówna

VII Ogólnopolski Festiwal *Piosenki Retro*

maj – październik 2010 roku

im. Mieczysława Fogga

GŁOS Festiwalu

63
5/2010

Warszawa
maj 2010

KALENDARIUM BYK

24 kwietnia 1882 we Włocławku urodził się **Jerzy Boczkowski** założyciel teatru *Qui pro Quo* twórca operetek, wodewili i piosenek (*Szumiały mu echa kawiarni*) zm. 5 kwietnia 1953 w Warszawie

26 kwietnia 1902 w Warszawie urodził się założyciel *Chóru Dana* **Władysław Dan Daniłowski** twórca muzyki filmowej i piosenek (*Co nam zostało z tych lat*) zm. 4 marca 2000 w Miami Beach

2 maja 1898 w Warszawie urodził się **Zygmunt Karasiński** twórca muzyki filmowej i piosenek (*Pamiętam twoje oczy, Serce matki*) zm. 20 czerwca 1973 w Kopenhadze

8 maja 1900 w Bronowie k/Łomży urodziła się **Tola Mankiewiczówna** aktorka filmowa i piosenkarka (*Odrobinę szczęścia w miłości*) zm. 27 października 1985, Warszawa

16 maja 1902 w Sosnowcu urodził się **Jan Kiepura** śpiewak operowy i aktor filmowy (*Brunetki, blondynki*) zm. 15 sierpnia 1966 w Harrison koło Nowego Jorku (USA)

DOBRA WIADOMOŚĆ DLA MIŁOŚNIKÓW DAWNEJ WARSZAWY

W zabytkowym domu Jana Jakuba Gaya (gmach *Towarzystwa Dobroczyńności*) przy ul. **Bednarskiej 28/30** powstaje stylowa kawiarnia w klimacie retro!

OTWARCIE W SOBOTĘ 15 MAJA

czytaj: str. 3-4

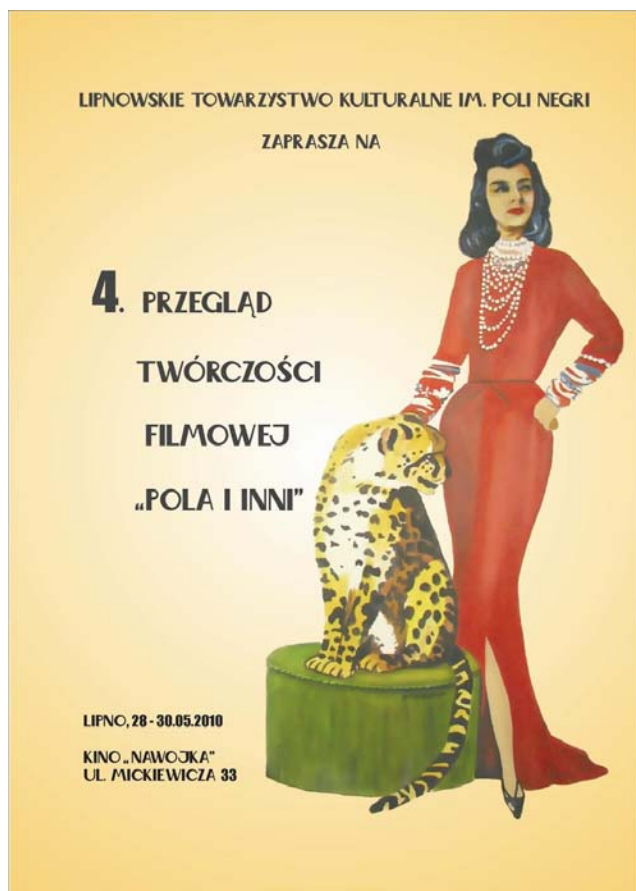
W KAŻDY WTOREK (od 18 maja), godz. 17

Podwieczorek przy gramofonie (lub pianinie)

Spotkanie z piosenką retro

prowadzi: **Wojciech Dąbrowski**, akompaniament: **Tadeusz Suchocki**

4 PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI FILMOWEJ POLI NEGRI

LIPNO, 28-30 MAJA

kino *Nawojka*, ul. Mickiewicza 33

Organizator:

Lipnowskie Towarzystwo Kulturalne im. Poli Negri
(*Złoty Liść Retro*'2008)

szczególony program:

www.polanegri.pl

PIĄTEK, 28 MAJA, GODZ. 18

Otwarcie Przeglądu: panel *Gwiazda na emigracji*
Wiesława Czapińska, Bogusław Kaczyński
Agata Buzek, Alicja Węgorzewska-Whiskerd
Tomasz Raczek, Konrad J. Zarębski
prowadzenie: Ewa Wojciechowska

godz. 20 – projekcja filmu *Madame Dubarry*
z udziałem Poli Negri (reż. Ernst Lubitsch, Niemcy, 1919)
oprawa muzyczna: **Tomasz Walczak** (*PWSFTiT*, Łódź)

SOBOTA, 29 MAJA, GODZ. 16

Księżycowe Przędki (reż. James Neilson, USA, 1964)
ostatni film fabularny z udziałem Poli Negri

godz. 18 – Pokaz mody lat 20. i 30.
Jury konkursu: **Grażyna Hase, Irena Karel, Teresa Rosati**
dr **Katarzyna Nowakowska-Sito, Marcin Szczygielski**
wprowadzenie: **Bogusław Kaczyński**

NIEDZIELA, 30 MAJA

Festiwalowa Gala: godz. 11.30. **Jan Nowicki, Agata Buzek**
Projekcje filmów:

godz. 12.30. **Walizka snów** (Włochy, 1953)
godz. 18. **Różyczka** (Polska, 2010)

godz. 16.30 – koncert *Dawnych wspomnień czar*
Ada Fijał (*Złoty Liść Retro*'2008)

Spektakl nominowany do Honorowego Wyróżnienia *Złoty Liść Retro*'2010

OPOWIEŚCI POLI NEGRI

Spektakl zrealizowany przez Salon Poezji i Muzyki Teatru Polskiego w Toronto
pod honorowym patronatem Konsula Generalnego RP
(prapremiera odbyła się 21 listopada 2008 roku)

AGATA PILITOWSKA (jako *Pola Negri*) i **MARIA NOWOTARSKA**

scenariusz i reżyseria: **Kazimierz Braun**

scenografia i kostiumy: **Ewa i Michał Monka**, opracowanie muzyczne: **Jerzy Boski**
w programie wykorzystano fragmenty filmów archiwalnych

Sztuka była prezentowana w Londynie (*POSK*, kwiecień 2009)
podczas *III Przeglądu Twórczości Filmowej Poli Negri* w Lipnie (maj 2009)
oraz w Domu Kultury *Rakowiec* w Warszawie (marzec 2010)

POLECAM SASIADOM**MIEJSCE MAGICZNE Z DUSZĄ****Poeci spotykali się Pod Pikadorem...**

Warszawska Kawiarnia Poetów *Pod Pikadorem* mieściła się na Nowym Świecie 57. Tu po raz pierwszy, w piątek 29 listopada 1918 roku, zaledwie kilkanaście dni po odzyskaniu Niepodległości, przy kawiarnianych stolikach odbył się niezwykle wieczór poetycki z udziałem Leszka Serafinowicza (czyli Jana Lechonia), Antoniego Słonimskiego i Juliana Tuwima.

Co tydzień, przez całą zimę, trójka poetów, do której niebawem dołączyli Jarosław Iwaszkiewicz i Kazimierz Wierzyński, przyszli założyciele grupy poetyckiej *Skamander*, prezentowali swoje wiersze lub tłumaczenia. Niebawem przenieśli się do ekskluzywnej piwnicy Hotelu Europejskiego przy Krakowskim Przedmieściu...

Na Krakowskim, w kawiarni, w zadymionej sali,
Na estradzie niewielkiej, codziennie wieczorem
Jacyś młodzi poeci wiersze swe czytali
I uciszał się nagle tłum *Pod Pikadorem*.
I szumiały muz skrzydła w małej kawiarence,
Gdy Lechoń kartkę z wierszem w drżącej trzymał ręce.

Antoni Słonimski, *Popiół i wiatr*, 1942

Warszawska cyganeria bywała w Ziemiańskiej...

Najpopularniejszą kawiarnią artystyczną dwudziestolecia międzywojennego była *Mała Ziemiańska*. Otwarta w 1918 roku, mieściła się przy ulicy Mazowieckiej 12 (*Duża Ziemiańska* znajdowała się na rogu Kredytowej i Jasnej), niedaleko *Zachęty*, obok Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (stąd nazwa). Tu spotykała się przed wojną cała ówczesna śmietanka towarzyska, warszawski establishment i artystyczna bohema: poeci, literaci, malarze, profesorzy, inteligencja warszawska. Często gościł Franciszek (*Franc*) Fiszer, filozof, erudyta, znany w kręgach artystyczno-literackich i kabaretowych, autor licznych anegdot, powiedzonek i żartów.

Malarze zbierali się przy stoliku Tadeusza Gronowskiego i uważanej za muzę Zofii Stryjeńskiej, pod malowidłem filizanki z przyczepioną prawdziwą łyżeczką. *Skamandryci*, będący swoistą wizytówką Ziemiańskiej, mieli swój stolik na górcie (na dobudowanym pięterku) pod wyrytym na ścianie profilem generała Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego.

On sam, legendarny dowódca I Pułku Szwoleżerów, ulubieniec Marszałka Józefa Piłsudskiego, miłośnik koni i dobrych trunków, otoczony był zawsze gronem wielbicielek i zaprzyjaźnionych artystów.

O jednym z bywalców *Ziemiańskiej* (przemilczmy, o którym) tak pisał po latach Gałczyński:

Zna go dobrze Warszawa: Pożyczył, nie oddawał,
Nasienie drańskie.
A poetyczne dale to były te skandale
W *Małej Ziemiańskiej*.

Konstanty Ildefons Gałczyński *Śmierć poety*

A my do Retrospekcji wpadamy wieczorem...

Tradycje kawiarni artystycznych próbował podtrzymać **Eugeniusz Bodo**, otwierając tuż przed wybuchem wojny swój lokal **Cafe Bodo**. **Mieczysława Ćwiklińska** była podczas okupacji współwłaścicielką konspiracyjnej kawiarni **U Aktorek**. Po wyzwoleniu, 4 marca 1945 roku, na gruzach Warszawy kawiarnię **Café Fogg** otworzył **Mieczysław Fogg**.

Potem takie lokale okazały się niepotrzebne. Nie pasowały do nowej socjalistycznej rzeczywistości, sentyment do czasów II Rzeczypospolitej był źle widziany i nie akceptowany. Ale przetrwał. Są tacy, którzy chętnie wracają do wspomnień i tacy, którzy chociaż urodzili się grubo po wojnie, lubią stare klimaty.

Próba reaktywowania **Café Fogg** przez **Michała Fogga**, prawnuka Mieczysława nie powiodła się. Lokal przy ul. Niecałej uruchomiony dwa lata temu z niemałym trudem, nie przetrwał nawet roku. Piętrzące się trudności i kłody rzucające pod nogi zniechęciły młodego przedsiębiorczego potomka Foggów do kawiarnianego interesu. Skupił się za to na reaktywowanej wytwórni płyt **Fogg Record**, drugiej miłości swego pradziadka i pod firmowym szyldem wydał już kilka płyt, w tym dwie udane kompilacje starych przebojów, w nowych aranżacjach (**Cafe Fogg 1** i **Cafe Fogg 2**), osiągając na tym polu znacznie większe sukcesy (m. in. zdobył tegoroczną Nagrodę Muzyczną **Fryderyka**).

Organizowane w **Cafe Fogg Spotkania z piosenką retro**, występy na żywo **Voice Bandu** i innych zespołów, a nade wszystko sukces organizowanego rokrocznie i cieszącego się coraz większą popularnością **Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro**, ujawniły potrzebę istnienia takiego lokalu, do którego można po prostu wpaść, poodychać atmosferą starej Warszawy, uciec od hałaśliwej współczesności, posłuchać, a nawet zaśpiewać stare przeboje.

*I oto mamy dobrą wiadomość
dla miłośników klimatów dawnej Warszawy:*

W SOBOTĘ 15 MAJA
rusza kawiarnia **Retrospekcja!**

W zabytkowym domu **Jana Jakuba Gaya** przy ul. **Bednarskiej 28/30**, tuż przy Krakowskim Przedmieściu, gdzie mieściło się przed wojną **Towarzystwo Dobroczyńności**, powstaje stylowa kawiarnia w klimacie retro, magiczne miejsce z duszą.

Czynne codziennie w godz. **11-23**.

Gospodarz lokalu, 25-letni pasjonat okresu międzywojennego, prowadzący w **Radiu Warszawa** autorski program radiowy **Tu była Warszawa**, **Piotr Otrębski** wyczerował wraz z mamą Jolantą, stylowe wnętrza, udestępnił swoją kolekcję starych rycin i fotografii, gazet i kart pocztowych, chce wskrzesić dobre tradycje **Pikadora** i **Ziemiańskiej**. Zaprasza na kawę i lampkę dobrego wina przy muzyce, poezji, fragmentach archiwalnych filmów.

Nie brak nam, jak Wieniawie, fantazji ulańskiej.

18 maja ruszą cotygodniowe **Retro-wtorki**, czyli **Podwieczorki przy gramofonie (albo pianinie)**
Spotkania z piosenką retro

Poprowadzi je niżej podpisany, a występować będą gościnnie laureaci **Złotych Liści Retro** i młodzi wokaliści.

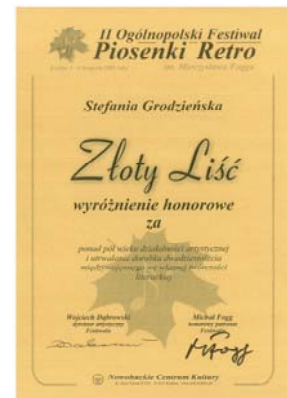
Akompaniować będzie **Tadeusz Suchocki**, urodzony w Wilnie kompozytor i aranżer, twórca piosenek, muzyki teatralnej i filmowej, słuchowisk radiowych i programów telewizyjnych, legendarny pianista **Podwieczorku przy mikrofonie**, a wcześniej dyrygent i chórmistrz zespołu **Mazowsze**, współorganizator teatru studenckiego **Gęsie Pióro** i łódzkiego klubu **Melomani**, kierownik muzyczny kabaretów **Szapka** i **Dudek**, akompaniator **Mieczysława Fogga**, **Ludwika Sempolińskiego**, **Jerzego Polomskiego** i **Reny Rolskiej**, laureat **Złotego Liścia Retro'2007**.

Wojciech Dąbrowski

sąsiedzi
www.tygodnik-sasiedzi.pl
nr 13 (94), 7 maja 2010 roku

ZMARŁA STEFANIA GRODZIĘSKA

NIE BYŁO MNIE OSOBIŚCIE
NA TYM WSPANIĄCYM
FESTIWALU,
ALE DUCHEM ODKWISŁIE
SESTEM WSTĘPUE, GDZIE
USPOMINA SIĘ HOJCZO PRZEJAKIŁA,
MIECIA FOGGA
DZIEKUJĘ ORGANIZATOROM
ZA TĘ PRZEMĄ I INOJ ATYCF
Stefania Grodzieńska

W poprzednim numerze, polecając Państwu spektakl muzyczny **Wojciecha Machnickiego** (*Jarosy zawsze ten sam*) wspomniałem o autorce wspomnień o Jarosy'm (*Urodził go Niebieski Ptak*), **Stefanii Grodzieńskiej**, jako jednej z dwóch (obok **Ireny Kwiatkowskiej**) żyjących artystek, które pracowały z nim w przedwojennym *Cyryliku Warszawskim*.

Nie przypuszczałem, że za kilka dni będę musiał pisać o pani Stefanii w czasie przeszłym.

Zmarła w środę, **28 kwietnia** w wieku **96 lat**.

Urodziła się 2 września 1914 roku w Łodzi, była tancerką, aktorką warszawskiej *Cyganerii*, Teatru *Kameralnego* i *Cyrylika*, pierwszą po wojnie spikerką Polskiego Radia, felietonistką tygodnika *Szpilki*, autorką licznych tekstów satyrycznych, monologów estradowych i skeczy, które wykonywała czołówka polskich artystów (**Hanka Bielicka**, **Adolf Dymsza**, **Alina Janowska**, **Kalina Jędrusik**, **Bogumił Kobiela**, **Irena Kwiatkowska**, a w radiowym cyklu *Mąż i żona Magda Zawadzka* i **Wiktor Zborowski**).

Pracowała w redakcji rozrywki TVP, była współautorką scenariuszy filmowych (*Deszczowy lipiec*, *Sprawa do załatwienia*).

Wydała kilkanaście zbiorów felietonów i humoresek (*Jestem niepoważna*, *Brzydki ogród*, *Plagi i plażki*, *Rozmówki*).

Była żoną **Jerzego Jurandota**, popularnego literata, satyryka, komediopisarza i scenarzysty filmowego, autora tekstów wielu piosenek i komedii muzycznych (*Ada to nie wypada*, *Pani minister tańczy*), którego poznała właśnie w *Cyryliku* i któremu towarzyszyła przez 42 lata, pracując z nim w teatrze *Syrena*.

Na emeryturze kontynuowała działalność literacką. Obok biograficznej książki o **Fryderyku Jarosym** wydała *Wspomnienia chałturzystki*, *Kawalki żeńskie, męskie i nijakie* i *Już nic nie muszę*. W 2008 roku ukazał się wybór jej satyrycznych tekstów *Kłania się PRL*.

Jeszcze rok temu pisała dowcipne felietony w *Gazecie Stołecznej* i komentowała bieżące wydarzenia w stolicy w rozmowach prowadzonych przez red. **Beatę Kępczkowską**.

Pojawiała się w teatrze *Polonia* na koncertach poświęconych polskim piosenkom, prowadzonych przez **Magdę Umer**, podczas których potrafiła, jak nikt, snuć wspomnienia i opowiadać o dawnych czasach.

Żywo interesowała się *Festiwałem Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga*. 5 lat temu, z okazji *II OFPR* otrzymała Honorowy Dyplom Ministra Kultury i *Złoty Liść Retro*.

Kiedy odwiedziłem ją w domu przy ul. Słonecznej starała się przekazać mi jak najwięcej wspomnień z tamtych lat. Była skarbnicą wiedzy, przeurocza, niesłychanie serdeczna, życzliwa, rozmowna, o niezwykłym poczuciu humoru.

Od roku przebywała w Domu Artystów Weteranów Scen Polskich w Skolimowie.

W styczniu odszedł mieszkający w Australii **Gwidon Borucki** z *Cyrylika*, dziś żegnamy **Stefanię Grodzieńską**. Żal, że definitywnie zamyka się pewna epoka.

Tekst i foto: Wojciech Dąbrowski

sąsiedzi
www.tygodnik-sasiedzi.pl

nr 12 (93), 30 kwietnia 2010 roku

ZŁOTE TARASY
sobota, 15 maja, godz. 22

Koncert
Cafe Fogg Live Act

wykonawcy:

Iza Kowalewska
Mateusz Krautwurst
Szymon Makohin
Novika
Maria Sadowska
Sławek Uniatowski

(Fryderyk'2010)

Rok założ. 2001
FLORIAN

SCENKA ZA KOMINEM

Warszawa, ul. Chłodna 3
www.florian.pl

czwartek, 13 maja, godz. 19

Piosenki starej Warszawy

WOJCIECH DĄBROWSKI
dyr. art. *OFPR*

WARSZAWA

TEATR
Studio-Buffero
Konopnickiej 6

www.studiobuffo.com.pl

sobota-niedziela, 22-23 maja, g. 19

Tyle miłości

szlagiery filmowe i kabaretowe lat 20.

reżyseria: **JANUSZ JÓZEFOWICZ**
(Złoty Liść Retro'2004)

* * *

OPOLE

TEATR im. Jana
Kochanowskiego
pl. Teatralny 12

sobota, 22 maja, godz. 17.30

Jak w starym kinie

piosenki z rep. Mieczysława Fogga

GRAŻYNA ROGOWSKA
(Złoty Liść Retro'2009)

Warszawa Targówek, ul. Kołowa 20

www.teatr-rampa.pl

środa-czwartek, 26-27 maja godz. 19

Perły kabaretu Mariana Hemara

(Złoty Liść Retro'2008)

Małgorzata Duda-Kozera, Brygida Szymczak-Turowska
Dominika Łakomska, Konrad Marszałek, Zbigniew Konopka
reżyseria: **Janusz Sztybel**, kierownictwo muzyczne: **Artur Jerzy Zieliński**

Mijają lata, zostają piosenki

w każdą niedzielę 2, 9, 16, 23, 30 maja, godz. 20

audycje **Jana Zagrody** i **Danuty Żelechowskiej** (Złoty Liść Retro'2004)

Organizator Festiwalu i wydawca: www.oakgroup.pl
Dyrektor artystyczny: **Wojciech Dąbrowski**, tel. 0-600 630 952
www.festiwalretro.pl, www.spotkaniazpiosenka.org

Redakcja i opracowanie *Głosu Festiwalu*: **Wojciech Dąbrowski**